

Årsrapport 2012-2014

Beretning fra PROs Arbeidsutvalg til Pastoralrådsmøtet 24.-26. oktober 2014 for perioden oktober 2012 til oktober 2014.

Arbeidsutvalget

PROs arbeidsutvalg har for perioden oktober 2012 til oktober 2014 hatt følgende sammensetning:

Biskop Bernt I. Eidsvig, Can. Reg.

Formann

Kandidater valgt av PRO:

Dag Albert Bårnes

Asker og Bærum

Ordstyrer

Nikoline Myklevik

Lilehammer

Stedfortreder for ordstyrer

Thanh Huu Nguyen

Jessheim

Jochen Schrank

Drammen

Trakk seg i januar 2013

Kandidat utnevnt av biskopen:

Heidi Øyma

OKB

Utnevnt i februar 2013

Kandidat valgt av prestene:

P. Andreas Rupprecht

Prestene

Sekretærer:

Gunhild Ficarra

Sekretær 2012-2013

Maria J. Sammut

Sekretær 2013-2014

AU-møter

Arbeidsutvalget har mellom PROs høstmøter i 2012 og 2013 avholdt seks møter:

- 05.12.2012
- 11.04.2013
- 30.01.2013
- 14.05.2013
- 19.02.2013
- 20.09.2013

Mellom høstmøtet i 2013 og høstmøtet i 2014 har AU avholdt seks møter:

- 26.11.2013
- 14.01.2014
- 12.02.2014

- 27.03.2014
- 10.06.2014
- 09.10.2014

Det har i tillegg vært avholdt et møte i forbindelse med arbeid med ny utgave av menighetshåndboken den 14.06.2014.

Det nye AU ble konstituert på det første møtet etter høstmøtet i 2012, den 05.12.2012.

Arbeidsprogram

Pastoralrådet som fungerte for perioden 2012-2014 vedtok et arbeidsprogram på seks punkter etter å ha arbeidet med forslag til arbeidsprogram under høstmøtet (jfr. referat fra PROs høstmøte 2012). Avtroppende AU hadde foreslått følgende punkter til den nye periodens arbeidsprogram: 1) Troens år, 2) Ekteskap og katolske hjem, 3) Livsvern, 4) Håndbok for menighetene, 5) Caritas og 6) Liturgi og musikalsk innhold i messen (jfr. referat fra AU 01.06.2012). Etter gruppearbeid, ble det enighet for følgende punkter:

1. Nasjonale grupper
2. Caritas
3. Ekteskap og katolske hjem
4. Livsvern
5. Håndbok for menighetene

Arbeidsutvalget har fulgt opp dette arbeidsprogrammet på følgende måter:

1. Nasjonale grupper

PROs vårmøte 2013 hadde nasjonale grupper og integrering som tema. P. Pawel Wiech og Lilia Grube fra Kontoret for nasjonalsjelesorgen var invitert til å holde innlegg om deres arbeid. De ga statistikk, informasjon om hvordan de arbeidet samt informasjon om innvandrereprestenes arbeid.

I tillegg ble det gitt tre kortere innlegg av representanter for innvandrere i Kirken i Norge: Thuan Cong Pham hadde innlegget «Med en fot i to kulturer» som omhandlet det å være oppvokst i Norge som barn av innvandrere; Ewa Bivand hadde innlegget «Fra minoritet til majoritet» om hvordan den polske gruppen har endret seg fra å være en liten minoritet da hun kom til Norge på 1980-tallet til å være en overveiende majoritet i dag; Thanh Huu Nguyen snakket om hvordan det var å komme til Norge som båtflyktning fra Vietnam.

Under gruppearbeidene kom det opp flere innspill til biskop, bispedømme og menigheter om hvordan de ulike kunne arbeide for en mer enhetlig Kirke, samtidig som man bevarer og nærer opp under mangfoldet.

Dette punktet i arbeidsplanen fulgte også på høstmøtet i 2013, da Lilia Grube og p. Pawel Wiech kom tilbake og informerte om kursene for nyankomne prester.

2. Caritas

Dette punkt i arbeidsplanen ble høstmøtet 2013 viet til. Tre eksterne personer var invitert til å snakke om dette: Morten Stensberg hadde et teologisk basert foredrag om Kirkens diakonale virkelighet under tittelen «Kirkens kroppsspråk = eukaristi og diakoni» (da ansatt i Caritas Norge som leder for Caritas' infosenter i Oslo); Alexander Golding (ansatt i Caritas Norge som innlandskoordinator) snakket om Caritas Norge og hans planer for arbeidet opp imot menighetene; Øystein Bildt (Caritas St. Paul, Bergen) fortalte om tilblivelsen og den daglige driften av Caritas' infosenter i Bergen.

Under gruppearbeidet ble alle delegatene utfordret på hvordan de kunne styrke menighetens diakonale og karitative arbeid. Alexander Golding ledet gruppearbeidet. Hans stilling i Caritas som innlandskoordinator er delvis betalt av OKB, og det innebærer bl.a. at han har som ansvar å følge opp menighetenes diakonale arbeid og være behjelpelig med å få i gang tiltak. Golding tok også ansvar for å følge opp PROs arbeid ved sine besøk i menighetene.

3. Ekteskap og katolske hjem

PRO besluttet at det skulle utarbeides en pastoralplan for ekteskap og familie, og at Pastoralavdelingen skulle ta ansvar for denne planen. To punkter ble trukket frem på høstmøtet i 2012: 1) AU skulle ta ansvar for at det ble gjennomført en undersøkelse om hvorvidt materialet for ekteskapsforberedelsen ble brukt i menighetene, og 2) AU skulle undersøke hvorvidt Pastoralplan for barne- og ungdomsarbeidet følges opp i menighetene.

Det er ikke arbeidet med en egen pastoralplan for familie og ekteskap. Dette er en del av bispedømmets helhetlige pastoralplan, og bispedømmets sentrale arbeid for dette er nå forankret i Pastoralavdelingens arbeid.

Familie og ekteskap var tema på PROs vårmøte 2014. Her ble resultatene fra spørreundersøkelsen presentert av Pastoralavdelingens leder, Maria J. Sammut. I tillegg var sr. Hildegard Koch OP invitert til å formidle erfaringer fra rådgivningstjenesten for vanskeligstilte par. Tema for hennes innlegg var «Sjelesørgeriske utfordringer og pastoral omsorg for familier i Norge i dag». Gruppearbeidet i etterkant av foredragene så på ulike konkrete tiltak for familier i menighetene. Alle menighetene ble oppfordret til å ta tak i ett eller flere av disse initiativene og arbeide for at det gjennomføres i deres menighet.

4. Livsvern

Avtroppende AU har planlagt at høstmøtet 2014 skal vies til dette tema. Her skal det klassiske livsvern tas opp, og organisasjonen Menneskeverd er invitert til å presentere sitt arbeid. Denne organisasjonen er en fri, livsynsuavhengig organisasjon som arbeider mot politiske myndigheter for å bedre livets kår i Norge. Organisasjonen er bl.a. en aktiv røst i kampen mot aktiv dødshjelp, utviklingen av et sorteringssamfunn og bruken av abort som prevensjon.

I tillegg har AU ønsket å fokusere på kampen mot sorteringssamfunnet ved å rette fokus på hvordan våre menigheter er åpne eller lukket for mennesker med ulike funksjonshemninger. Aslaug Espe er invitert til å snakke til PRO om dette, samt oppfordre representantene for å arbeide aktivt for å skape inkluderende menigheter.

5. Håndbok for menigheter

AU nedsatte en gruppe som skulle ha brainstorming omkring hvordan dette arbeidet skulle gjennomføres. Gruppen besto av AUs medlemmer, Ruth Hauge Bjørneseth (Arendal), p. Pål Bratbak (St. Olav, Oslo), Frode Eidem (St. Hallvard, Oslo – dessuten en av de ansvarlige for utarbeidelse av gjeldende menighetshåndbok) og Paul Maric (OKBs administrasjon).

Avtroppende AU har laget et skriv til påtroppende AU med forslag til hvordan arbeidet med menighetshåndboken skal gjennomføres og følges opp. I tillegg har avtroppende AU sendt et brev til biskopen og bedt om at det avsettes midler til en prosjektstilling som skal arbeide med menighetshåndboken. Avtroppende AU har sammen med brevet levert et forslag til stillingsinstruks for prosjektstillingen.

PRO har derfor i perioden 2012-2014 kun påbegynt arbeidet med menighetshåndboken. Det er kommet inn en del konkrete forslag til hvordan en menighetshåndbok bør være, hva den bør inneholde og hvem den skal rettes inn mot. Disse oversendes påtroppende AU samtidig med at det oppfordres til at det fokuseres på menighetshåndboken i neste periode. Det er uttrykt stort behov for en slik håndbok, og gjeldende menighetshåndbok er så utdatert at den ikke er til stor hjelp.

Oppfølging i OKBs stab

Siden februar 2013 har OKBs Pastoralavdeling hatt et spesielt ansvar for å følge opp innspill fra PRO, hjelpe til med å iverksette PROs vedtak og fungere som sekretariat for PRO. Pastoralavdelingen har fra og med 1. februar 2013 fulgt opp PROs arbeidsprogram på følgende vis:

1. Nasjonale grupper

1. mai 2014 ansatte Pastoralavdelingen en prosjektmedarbeider med spesielt ansvar for å kartlegge katekese og annen pastoral aktivitet blant innvandrergruppene i hele bispedømmet. Mladen Praljak har gjort intervjuer, vært på besøk i flere menigheter og skrevet rapporter. I første omgang handler dette om kartlegging av aktiviteter, behov, ønsker, måter å tenke om Kirken i Norge osv. Men på lang sikt tenkes det at det innkomne materialet vil gi bispedømmet en base for å jobbe for større enhet i menighetenes arbeid samtidig som det åpner for større forståelse og toleranse for ulikhet i religiøse uttrykk og måter å tenke og være på. Pastoralavdelingen har daglig kontakt med Kontoret for innvandrersjelesorgen og er i dialog med flere grupper om deres behov, og helt konkret jobbes det med en nettside som også vil gi de ulike språkgruppene muligheter for kommunikasjon, informasjon, ressursdeling osv.

3. Ekteskap og katolske hjem

Pastoralavdelingen gjennomførte tidlig høst 2013 en undersøkelse blant alle prester og andre som har vært engasjert i den ekteskapsforberedende virksomheten til menighetene. Det ble laget en elektronisk undersøkelse der man kunne svare på hvorvidt kurset brukes, hvordan det brukes, om det er noe man savner, om det er noe man helst ikke skulle hatt med osv. Som ved andre undersøkelser var det ikke alle som svarte, men blant de svar som ble gitt, var hovedinnholdet at kurset oppfattes som meget solid og godt, men for omfattende og tungt tilgjengelig. Språket blir oppfattet som for teologisk og innviklet. De fleste ga tilbakemelding om at øvelsene i materialet er

gode, men enkelte prester uttrykte også at de ikke gjennomfører øvelsene. Materialet var lagt opp til at det skulle gjennomføres minst åtte sesjoner à to timer, men undersøkelsen viste at det i snitt ble gitt fire til seks sesjoner.

På bakgrunn av undersøkelsen, besluttet Pastoralavdelingen å utarbeide en komprimert utgave av kurset. Denne utgaven skulle bestå av kun ett hefte i motsetning til originalens to hefter, og det skulle arbeides med et enklere og mer tilgjengelig språk.

Arbeidet ble gjort i løpet av 2013-2014, og våren 2014 ble det sendt ut på høring til prester, diakoner og andre involvert i kursene, samt til enkelte yngre par som nylig har gjennomført ekteskapsforberedende kurs i en av våre menigheter. Materialet er nå til godkjenning og imprimatur hos biskopen, og det forventes å kunne utgis i løpet av tidlig høst 2014.

Pastoralavdelingen sto også for gjennomføringen av spørreundersøkelsen om familien. Dette var et initiativ fra pave Frans, og det var en foranledning til den ekstraordinære bispesynoden i oktober 2014. Bispedømmet bestemte i den anledning å utrope 2014 til Familieår, slik at hele den lokale Kirken kunne fokusere på dette temaet fra ulike sider. I den forbindelse er det flere sentrale arrangementer med familie og ekteskap som tema.

4. Livsvern

Pastoralavdelingen jobber alltid med spørsmål knyttet til livsvern, men i denne perioden har avdelingen spesielt fokusert på to ting: 1) Innføring av Livets Dag den 25. mars, og 2) Seminar om livsvern.

Avdelingen inviterte i 2014 menighetene i bispedømmet til å markere **Livets Dag** den 25. mars, slik Johannes Paul II oppfordret til i *Evangelium Vitae*. Den 25. mars er høytiden for Herrens bebudelse, og Johannes Paul II valgte den ut på grunn av sin talende symbolikk, som en av dagene i det liturgiske år å forkynne livets ukrenkelighet på. Pastoralavdelingen sendte i forkant av dagen ut en plakat til alle menighetene påtrykt et sitat av pave Frans og en bønn for livet. Det ble også utarbeidet et eget sett forbønner til bruk i messene som ville bli feiret denne dagen. Motivet på plakaten - en gledesstrålende bestefar med sitt babybarnebarn på fanget – ble valgt med tanke på pave Frans' iver etter å påpeke barnas og de eldres positive samfunnsbidrag, og for å forkynne gleden over livet i alle stadier.

Hver 25. mars fremover vil Pastoralavdelingen engasjere menighetene i tiltak som forkynner livets verdi, bevisstgjøre de troende om ansvaret for alltid å ta livets parti, og forhåpentligvis vekke flere til personlig engasjement i livsvernsaken.

Avdelingen har satt i gang en temaserie om familiespørsmål, og livsvern ble tatt opp i september 2014. I tillegg planlegges det i samarbeid med Katolsk studentlag et livsvernseminar høsten 2015.